

Sygn. akt II CSK 190/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z wniosku E.B. i M.B.

przy uczestnictwie „P.” Spółki Akcyjnej

z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 sierpnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt I 1Ca [...]/17,

- 1. oddała wniosek o zawieszenie postępowania kasacyjnego;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 3. zasądza od wnioskodawców na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W złożonej skardze kasacyjnej skarżący M.B. i E.B., powołali się na jej oczywistą zasadność, wynikającą z tego, że Sąd zastosował niewłaściwie normę powstałą w drodze wykładni Sądu Najwyższego, zapoczątkowanej „(...) w roku 2003 uchwałą III CZP 89/02 do oceny stanu faktycznego sprzed jej wykreowania, tj. lat 1969-1989 r. co stanowi rażące naruszenie art. 3 K.c.”.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, powołanie się na przyczynę kasacyjną w postaci oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, że dla przeciętnego prawnika wskazane w niej podstawy *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak w szczególności wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być

dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza lakonicznego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by była ona - w przyjętym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest - także przed dniem wejścia w życie art. 305¹ i n. k.c. regulujących służebność przesylu - nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej umożliwiającej posadowienie na nieruchomości urządzeń energetycznych wchodzących w skład sieci, a także ich eksploatację i konserwację (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003, nr 11, poz. 142, z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008, nr 10, s. 7, z dnia 22 października 2009 r., III CZP 70/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 64, z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014, nr 2, poz. 11, z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013, nr 12, poz. 139, z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68, i z dnia 30 listopada 2016 r., III CZP 77/16, OSNC 2017, nr 9, poz. 94).

Stanowisko Sądu Okręgowego, pozostające w zgodzie z tą linią orzecniczą, nie może stanowić podstawy do stwierdzenia przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., której założeniem jest ewidentna, widoczna już *prima vista*, wadliwość zaskarżonego rozstrzygnięcia. Dodać należy, że wykładnia prawa, jako czynność odtwórcza i rekonstrukcyjna, ma co do zasady zawsze skutek deklaracyjny, co nie może być utożsamiane z naruszeniem zakazu retroaktywności, choć orzecznictwo dopuszcza niekiedy wyjątki, pozwalające na ograniczenie jej czasowych skutków (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA I-4110-4/13, OSNC 2014, nr 5, poz. 49).

Ponadto jakkolwiek orzekając o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie bada podstaw kasacyjnych, w kontekście argumentacji nawiązującej do Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie, dnia 4 listopada 1950 r.

(Dz. U. z 1993 r., nr 61, poz. 84 ze zm.) należało odnotować, że decyzją Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 17 maja 2016 r., nr 8585/13, *Piekarska i inni przeciwko Polsce*, Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał za niedopuszczalne połączone skargi oparte na zarzucie naruszenia art. 1 Protokołu nr 1 do EKPCz na skutek pozbawienia skarżących orzeczeniami sądów krajowych prawa do wynagrodzenia w związku z ograniczeniami prawa własności wynikającymi z posadowienia na ich nieruchomościach urządzeń przesyłowych. Zdaniem Trybunału, skarżący nie legitymowali się dostatecznie ukształtowanym uprawnieniem, aby uznać, że orzeczenia sądów polskich stwierdzające m.in. zasiedzenie służebności, stanowiły ingerencję w prawo do poszanowania mienia w rozumieniu tego postanowienia.

Wniosek o zawieszenie postępowania kasacyjnego oparty na art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. oddalono, mając na względzie, że termin rozstrzygnięcia sprawy P 10/16 przez Trybunał Konstytucyjny nie jest znany, a ponadto przepis art. 398¹² k.p.c. regulujący podstawy zawieszenia postępowania przed Sądem Najwyższym, nie przewiduje zawieszenia postępowania ze względu na postępowanie toczące się przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

ał